

УДК : 378: [378.22:001](4)

БІДЮК Наталя Михайлівна

завідувач кафедри практики іноземної мови та методики викладання Хмельницького національного університету, доктор педагогічних наук, професор

КОМОЧКОВА Ольгааспірант Хмельницького національного університету
e-mail: olga1807komochkova@gmail.com

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ГУМАНІТАРНИХ НАУК З ЛІНГВІСТИКИ У ПРОВІДНИХ КРАЇНАХ ЄВРОПИ

***Анотація.** У статті обґрунтовано актуальність звернення до досягнень провідних європейських країн у професійній підготовці фахівців, зокрема фахівців з лінгвістики; виявлено особливості освітніх програм підготовки магістрів гуманітарних наук з лінгвістики у провідних країнах Європи, зокрема у Великій Британії, Нідерландах, Німеччині та Швейцарії. Авторами проаналізовано структурно-організаційний та змістовий компонент освітніх програм з лінгвістики у британських, нідерландських, німецьких та швейцарських університетах; виявлено спільні та відмінні риси навчальних планів підготовки магістрів гуманітарних наук з лінгвістики. На основі результатів проведеного аналізу авторами систематизовано європейський досвід професійної підготовки магістрів гуманітарних наук з лінгвістики і зроблено висновок про доцільність упровадження досвіду, набутого фахівцями з Великої Британії, Нідерландів, Німеччини та Швейцарії, з метою удосконалення процесу професійної підготовки фахівців з лінгвістики у вітчизняних університетах.*

Ключові слова: лінгвістика, професійна підготовка, магістр гуманітарних наук, фахівець з лінгвістики, Велика Британія, Нідерланди, Німеччина, Швейцарія.

Постановка проблеми. У зв'язку з інтеграцією вищої школи України в європейський і світовий простір, сьогодення формулює низку високих вимог до професійної підготовки майбутніх фахівців різних галузей. Оволодіння необхідними знаннями, уміннями та навичками для подальшої професійної діяльності стає пріоритетним напрямом у професійній підготовці фахівців високої кваліфікації. Забезпечення якості професійної освіти слід пов'язувати як із удосконаленням технологій навчання й управління, так і з розширенням контактів для оперативного обміну інформацією та людським капіталом, що відповідає основним засадам розвитку вищої освіти в контексті Болонського процесу.

Програмні орієнтири інформаційно-світового простору та стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій актуалізували посилення уваги до якості професійної підготовки фахівців у галузі лінгвістики, які не лише володіють ґрунтовними теоретичними знаннями і практичними уміннями, але передусім майстерно оперують комунікативними стратегіями і тактиками, досліджують феномен мови, кваліфіковано використовують мову у розробці лінгвістичного аналізу, лексикографічних джерел, підручників, підлаштовують мову під потреби людей з особливими вадами, здійснюють стандартизацію та уніфікацію науково-технічної термінології тощо.

На наш погляд, вивчення досвіду провідних європейських країн (Велика Британія, Нідерланди, Німеччина, Швейцарія) з професійної підготовки фахівців з лінгвістики та виокремлення позитивних аспектів такого досвіду сприятимуть подальшому вдосконаленню національної системи вищої освіти, зокрема освітніх програм з лінгвістики.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Упродовж останніх десятиліть українськими науковцями активно здійснюються порівняльно-педагогічні дослідження професійної підготовки фахівців у системах освіти розвинених країн: США, Німеччини, Канади, Великої Британії, Китаю, Польщі (Н. Бідюк, В. Жуковський, В. Ковальчук, С. Когут, В. Кудін, М. Лещенко, Н. Муқан, Л. Насиленко, О. Огієнко, Н. Пазюра, А. Сбруєва, В. Третько та ін.).

Значний інтерес становлять результати досліджень зарубіжних вчених Р. ван Вельдена (R. van Velden), Е. Гарке (E. Garke), Д. Кристала (D. Crystal), Р. Філіпсона (R. Phillipson), К. Хандверкер (C. Handwerker) та багатьох інших.

Мета статті – виявити особливості освітніх програм підготовки магістрів гуманітарних наук з лінгвістики у провідних країнах Європи (Велика Британія, Нідерланди, Німеччина, Швейцарія).

Виклад основного матеріалу. Згідно даних сайтів-путівників з післядипломної освіти професійна підготовка магістрів гуманітарних наук з лінгвістики здійснюється низкою університетів у *Великій Британії*: Бангорський університет, університет Глазго, Единбурзький університет, Кентський університет, Ланкастерський університет, Олстерський університет, Шеффілдський університет тощо; у *Нідерландах*: Амстердамський університет, Лейденський університет, Утрехтський університет; у *Німеччині*: Бохумський університет, Гумбольдтський університет Берліна, Дюссердольфський університет, *Кельнський університет, Лейпцизький університет тощо*; у *Швейцарії*: Базельський університет, Бернський університет, Женевський університет, Цюрихський університет тощо [6; 8; 9; 10].

Як показують наукові розвідки, після завершення навчання магістри гуманітарних наук з лінгвістики користуються попитом у найрізноманітніших галузях (рис. 1) [11].

Рис. 1. Посади, які можуть займати фахівці з лінгвістики

Отже, освітні програми підготовки магістрів гуманітарних наук з лінгвістики, зазвичай, тривають 1 рік у Великій Британії та Нідерландах, у той час як у Німеччині та Швейцарії вони, як правило, розраховані на 2 роки.

Так, аналіз навчальних планів низки британських університетів [4; 7; 12; 16] свідчить про те, що програми підготовки магістрів гуманітарних наук з лінгвістики призначені для фахівців-бакалаврів з лінгвістики, які бажають поглибити здобуті знання за теоретичним або дослідницьким напрямом; для фахівців-бакалаврів, які отримали спеціалізацію в інших галузях.

Освітні програми, у свою чергу, складаються з обов'язкових (core) та вибіркових (optional) модулів. Варто зазначити, що фахівці-бакалаври гуманітарних наук з лінгвістики звільняються від складання обов'язкових модулів, які вже були включені у бакалаврську програму підготовки. Програмою також передбачено написання магістерської роботи (dissertation). Необхідна кількість слів коливається від 10000 (Лондонський університетський коледж, Лідський університет, Единбурзький університет) до 20000 (Бангорський університет).

Обов'язкові модулі охоплюють вивчення таких ключових компонентів лінгвістичної науки, як «Фонетика», «Фонологія», «Семантика», «Синтаксис», «Прагматика»,

«Принципи лінгвістики», «Методи лінгвістичних досліджень» тощо. Вибіркові модулі передбачають опанування таких дисциплін: «Прикладна лінгвістика», «Психолінгвістика», «Соціолінгвістика», «Нейролінгвістика», «Методика викладання іноземної мови», «Опанування другою іноземною мовою», «Кінетична мова», «Стилістика», «Когнітивна лінгвістика» тощо. Крім того, деякі університети пропонують також вивчення іноземної мови (на вибір) або покращення навичок володіння іноземною мовою, яку вивчали раніше.

Нам імпонує добір обов'язкових модулів в Йоркському університеті. Так, програмою передбачено опанування такими модулями, як «Концепції та наслідки граматичної теорії», «Соціолінгвістична теорія», «Тенденції розвитку лінгвістичної теорії», «Підготовка до написання магістерської роботи». Як бачимо, основну увагу приділено розвитку навичок ефективної аргументації, критичного мислення, а також заохоченню студентів до незалежного аналізу лінгвістичних даних [18].

Натомість освітні програми підготовки магістрів гуманітарних наук з лінгвістики у нідерландських університетах, як правило, передбачають спеціалізацію в одній із декількох підгалузей лінгвістики. Навчальні модулі викладаються англійською мовою, є проблемно-орієнтованими та передбачають максимальне залучення студентів у процес навчання.

Так, наприклад, освітня програма «Загальна лінгвістика», запропонована Амстердамським університетом, складається з двох семестрів, які, у свою чергу, поділяються на три блоки. Перші два блоки тривають вісім тижнів, третій блок – чотири. Студенти повинні записатися на два модулі (не більше) протягом кожного восьмитижневого блоку. Заздалегідь визначені поєднання двох-трьох семінарів охоплюють «Клінічну лінгвістику», «Фонетику», «Теоретичну лінгвістику», «Кінетичну мову». Однак, здобувачам дозволено змінювати їх згідно власних уподобань та кваліфікацій [13].

Спеціалізація «Теоретична лінгвістика», наприклад, охоплює такі обов'язкові модулі: «Генеративна граматики», «Функціональна дискурсивна граматики», «Курсова робота з загальної лінгвістики» у першому семестрі; «Магістерська робота з загальної лінгвістики» – у другому. Магістерська робота, зазвичай, повинна нараховувати 17000 слів. Вибіркові модулі охоплюють гуманітарні або соціальні науки («Опанування мовою», «Переклад та адаптація», «Соціолінгвістика», «Мовні порушення» тощо).

Лейденський університет, у свою чергу, пропонує освітню програму з теоретичної лінгвістики, яка має багато спільного з британськими освітніми програмами з лінгвістики. По-перше, фахові дисципліни охоплюють «Фонетику», «Фонологію» та «Синтаксис». По-друге, вибіркові модулі включають у себе різноманітні підгалузі лінгвістичної науки («Соціолінгвістика», «Нейролінгвістика», «Засвоєння мови» тощо). Однак, здобувачі мають можливість пройти навчальну практику в одному із клінічних закладів, що зараховується як вибірковий модуль. Написання магістерської роботи є обов'язковим [17].

Як згадувалося вище, освітні програми підготовки магістрів гуманітарних наук з лінгвістики у Німеччині здебільшого розраховані на два роки навчання. Це пояснюється тим, що вони не просто передбачають змістове доповнення бакалаврських освітніх програм з лінгвістики. Натомість вони розроблені для фахівців, які бажають поглибити власні знання в одній з підгалузей лінгвістики, а саме детальніше вивчати структуру та типологію мов, їх когнітивні засади та комунікативні процеси. Однак додамо, що більшість університетів як вступну вимогу висуває обов'язкове володіння ступенем бакалавра лінгвістики [5; 19].

Так, кафедра лінгвістики Дюсердольфського університету не приймає бакалаврів-філологів та бакалаврів-перекладачів на освітню програму підготовки магістрів гуманітарних наук з лінгвістики, оскільки вищезазначені освітні програми не передбачають опанування основами загальної лінгвістики [5].

У свою чергу, магістерська освітня програма з лінгвістики у вищеназваному університеті складається з п'яти компонентів: 1) професіоналізація у загальній лінгвістиці; 2) формування фахової компетентності з теоретичної лінгвістики (морфологія, синтаксис, типологія, семантика, прагматика, фонетика, фонологія), комп'ютерної лінгвістики, нейро/психолінгвістики; 3) формування іншомовної компетентності (англійська, французька,

італійська, іспанська, німецька); 4) проходження мовної практики (англійська, французька, італійська, іспанська, німецька мови як іноземні); 5) проходження педагогічної практики, що передбачає проведення консультацій для студентів бакалаврських освітніх програм.

Варто зазначити, що навчальні плани університетів Німеччини відрізняються від українських. У модульному довіднику міститься перелік усіх необхідних модулів, які потрібно опрацювати впродовж чотирьох семестрів, при цьому кожен модуль містить рекомендацію, в якому семестрі його краще занести в індивідуальний план студента [2, с. 186].

Магістерська програма з лінгвістики у Кельнському університеті передбачає опанування двох модулів – теоретичного та практичного. Навчальні курси можна обрати з переліку, запропонованого усіма кафедрами університету. Що стосується лінгвістичної спеціалізації, то університетом запропоновано тринадцять профілів, серед яких знаходимо «Теоретичну лінгвістику», «Комп'ютерну лінгвістику», «Фонетику», «Нейро/психолінгвістику», «Англїцистику», «Германїстику» тощо. Крім того, здобувачі мають можливість скоординувати тему магістерського дослідження згідно обраного профілю [19].

Додамо, що освітні програми у німецьких університетах передбачають як англійськомовний, так і німецькомовний супровід.

Лінгвістична складова підготовки фахівців в університетах Швейцарії передбачає активне використання полікультурного підходу, а також виховання ціннісного ставлення до культурної мовної інакшості [1, с. 151]. Оскільки у країні офіційними є чотири мови – німецька (63,7 %), французька (20,4 %), італійська (6,5 %) та ретороманська (0,5 %) [3], швейцарські університети користуються значною автономією при визначенні мови викладання.

Так, Бернський університет пропонує магістерську програму підготовки лінгвістів німецькою мовою. Варто зазначити, що дворічна програма розроблена на основі бакалаврської програми з лінгвістики і зосереджена, переважно, на екстенсивному вивченні трьох теоретичних та практичних розділів загальної або історичної лінгвістики. Крім того, здобувачі можуть обрати вибіркові курси з переліку лінгвістичних дисциплін, а також вивчати іноземні мови. Програмою також передбачено написання магістерської роботи (75 сторінок) [14].

Женевський університет пропонує магістерську освітню програму з лінгвістики французькою мовою. Вона складається з трьох обов'язкових модулів, двох вибіркових та магістерської роботи (*mémoire*) – 60–100 сторінок. Перший обов'язковий модуль присвячений вивченню «Синтаксису» (теоретичного, діахронічного та компаративного), а другий – «Прагматиці» та «Дискурсивному аналізу». Третій обов'язковий модуль передбачає спеціалізацію в одній із двох попередніх підгалузей лінгвістики [15].

Студенти мають можливість вільно обирати додаткові модулі, однак тим, хто бажає розвивати знання лінгвістичної науки, рекомендовано звернути увагу на такі: «Лінгвістика сучасних мов», «Філософія мови», «Логіка», «Комп'ютерна лінгвістика», «Когнітивна нейрологія», «Психолінгвістика», «Соціолінгвістика», «Викладання другої іноземної мови» тощо.

Висновки та перспективи подальших досліджень. На підставі здійсненого аналізу можемо стверджувати, що за структурою освітні програми підготовки магістрів гуманітарних наук з лінгвістики в університетах провідних країн Європи (Великої Британії, Нідерландів, Німеччини, Швейцарії) істотно не відрізняються, оскільки складаються з обов'язкових та вибіркових модулів. Обов'язкові модулі, як правило, охоплюють ключові підгалузі лінгвістики (фонетика, синтаксис, морфологія, семантика), а вибіркові – зосереджені на вивченні таких підгалузей лінгвістики, як соціолінгвістика, психо/нейролінгвістика тощо. Варто зазначити, що головна відмінність британських освітніх програм підготовки магістрів гуманітарних наук з лінгвістики від програм, які переважають у континентальній Європі, полягає у тому, що вони не передбачають вузької спеціалізації майбутніх спеціалістів, а також підходять тим, хто бажає вивчати лінгвістику незалежно від того, чи наявний ступінь бакалавра лінгвістики. Водночас нідерландські, німецькі та швейцарські освітні програми характеризуються чітким розподілом між підгалузями лінгвістики, заохочуючи здобувача до поглиблення знань у конкретній галузі. Варто

зазначити той факт, що швейцарські освітні програми з лінгвістики надають здобувачам можливість обрати мову викладання, що є запорукою розвитку багатокультурного суспільства.

Таким чином, освітні програми підготовки магістрів гуманітарних наук з лінгвістики у вищезазначених країнах передбачають формування фахової, іншомовної, комунікативної та інформаційної компетентностей, що значно сприяє становленню сучасного, конкурентоспроможного фахівця, який прагне особистого та професійного розвитку.

Вищезазначені позитивні аспекти європейського досвіду можуть бути використані робочими групами при розробці вітчизняних освітніх програм європейського зразка, зокрема з лінгвістики. Перспективами подальших досліджень вважаємо детальне вивчення змісту освітніх програм з лінгвістики у США.

Список використаної літератури

1. Барановська Л. Особливості змісту підготовки бакалавра з англійської мови та літератури в університетах Швейцарської Конфедерації / Л. Барановська, А. Заслужена // Порівняльна професійна педагогіка. – 2015. – № 1. – С. 148–153.
2. Гіжинська Т. Програми професійної підготовки магістрів у галузі освіти дорослих в університетах Німеччини / Т. Гіжинська // Порівняльна професійна педагогіка. – 2015. – № 1. – С. 182–188.
3. Коновченко Ю. Швейцарія: феномен чотирьох мов [Електронний ресурс] / Ю. Коновченко // Politiko : інтернет-блог. – Режим доступу : <http://politiko.ua/blogpost43701>.
4. Bangor University. Linguistics MA (2016) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bangor.ac.uk/courses/postgraduate-modules/Q1AB>.
5. Heinrich Heine Universität Düsseldorf. Masterstudium Linguistik. Eignungsfeststellung [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.master-linguistik.hhu.de/>.
6. Hochschulkompass. Die Studiengangsuche. Linguistik [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.hochschulkompass.de/studium/suche.html?tx_szhrksearch_pi1%5Bsearch%5D=1&genios=&tx_szhrksearch_pi1%5Bfach%5D=Linguistik&tx_szhrksearch_pi1%5Bstudyp%5D=3.
7. Lancaster University. Language and Linguistics MA (2016) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lancaster.ac.uk/study/postgraduate/postgraduate-courses/language-and-linguistics-ma#coursestructure>.
8. Masters Search. Master Programs in Linguistics in Netherlands 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.masterstudies.com/Masters-Degree/Linguistics/Netherlands/>.
9. Masters Search. Master Programs in Linguistics in Switzerland 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.masterstudies.com/Masters-Degree/Linguistics/Switzerland/>.
10. Postgraduate Search UK. Linguistics [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.postgraduatesearch.com/pgs/search?course=linguistics>.
11. Prospects UK. Linguistics [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.prospects.ac.uk/careers-advice/what-can-i-do-with-my-degree/linguistics>.
12. UCL (University College London). Linguistics MA (2016) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.ucl.ac.uk/pals/study/masters/accordion/Programmes-in-Language-Sciences-Linguistics-and-Speech-and-Language-Therapy/TMALINSING01>.
13. University of Amsterdam. Linguistics – General Linguistics [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://studiegids.uva.nl/xmlpages/page/2015-2016-en/search-programme/programme/2011>.
14. Universität Bern. Master's in Linguistics [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.philhist.unibe.ch/content/studies/study_programs/master_s_in_linguistics/index_eng.html.
15. Université de Genève. Plan D'études de Linguistique [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.unige.ch/lettres/files/9614/2107/4556/Linge-MA-06012015-VO.PDF>.
16. University of Kent. Postgraduate Courses – Linguistics (MA) (2016) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kent.ac.uk/courses/postgraduate/11/linguistics#!structure>.
17. Universiteit Leiden. Theoretical and Experimental Linguistics [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://en.mastersinleiden.nl/programmes/theoretical-and-experimental-linguistics/en/programme>.
18. University of York. MA in Linguistics [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.york.ac.uk/language/postgraduate/taught/linguistics/#tab-2>.
19. Universität zu Köln. 1-Fach-MA Linguistik (neue Studienordnung ab WS15/16) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ccls.phil-fak.uni-koeln.de/20436.html>.

References

1. Bangor University. (2016). Linguistics MA. Retrieved 8.05.2016 from : <http://www.bangor.ac.uk/courses/postgraduate-modules/Q1AB>.
2. Heinrich Heine Universität Düsseldorf. (2015). Masterstudium Linguistik. Eignungsfeststellung. Retrieved 8.05.2016 from : <https://www.master-linguistik.hhu.de/>.

3. Hochschulkompass. (2016). Die Studiengangsuche. Linguistik. Retrieved 8.05.2016 from : http://www.hochschulkompass.de/studium/suche.html?tx_szhrksearch_pi1%5Bsearch%5D=1&genios=&tx_szhrksearch_pi1%5Bfach%5D=Linguistik&tx_szhrksearch_pi1%5Bstudyp%5D=3.
4. Lancaster University. (2016). Language and Linguistics MA. Retrieved 8.05.2016 from : <http://www.lancaster.ac.uk/study/postgraduate/postgraduate-courses/language-and-linguistics-ma#coursestructure>.
5. Masters Search. (2016). Master Programs in Linguistics in Netherlands. Retrieved 9.05.2016 from : <http://www.masterstudies.com/Masters-Degree/Linguistics/Netherlands/>.
6. Masters Search. (2016). Master Programs in Linguistics in Switzerland 2016. Retrieved 9.05.2016 from : <http://www.masterstudies.com/Masters-Degree/Linguistics/Switzerland/>.
7. Postgraduate Search UK. (2016). Linguistics. Retrieved 9.05.2016 from : <http://www.postgraduatesearch.com/pgs/search?course=linguistics>.
8. Prospects UK. (2016). Linguistics. Retrieved 9.05.2016 from : <https://www.prospects.ac.uk/careers-advice/what-can-i-do-with-my-degree/linguistics>.
9. UCL (University College London). (2016). Linguistics MA. Retrieved 9.05.2016 from : <https://www.ucl.ac.uk/pals/study/masters/accordion/Programmes-in-Language-Sciences-Linguistics-and-Speech-and-Language-Therapy/TMALINSING01>.
10. University of Amsterdam. Linguistics. (2016). General Linguistics. Retrieved 9.05.2016 from : <http://studiegids.uva.nl/xmlpages/page/2015-2016-en/search-programme/programme/2011>.
11. Universität Bern. (2016). Master's in Linguistics. Retrieved 9.05.2016 from : http://www.philhist.unibe.ch/content/studies/study_programs/master_s_in_linguistics/index_eng.html.
12. Université de Genève. (2015). Plan D'études de Linguistique. Retrieved 9.05.2016 from : <https://www.unige.ch/lettres/files/9614/2107/4556/Linge-MA-06012015-VO.PDF>.
13. University of Kent. (2016). Postgraduate Courses – Linguistics (MA). Retrieved 9.05.2016 from : <http://www.kent.ac.uk/courses/postgraduate/11/linguistics#!structure>.
14. Universiteit Leiden. (2016). Theoretical and Experimental Linguistics. Retrieved 9.05.2016 from : <http://en.mastersinleiden.nl/programmes/theoretical-and-experimental-linguistics/en/programme>.
15. University of York. (2016). MA in Linguistics. Retrieved 9.05.2016 from : <https://www.york.ac.uk/language/postgraduate/taught/linguistics/#tab-2>.
16. Universität zu Köln. (2016). 1-Fach-MA Linguistik (neue Studienordnung ab WS15/16). Retrieved 9.05.2016 from : <http://ccls.phil-fak.uni-koeln.de/20436.html>.
17. Барановська, Л., Заслужена, А. (2015). Особливості змісту підготовки бакалавра з англійської мови та літератури в університетах Швейцарської Конфедерації [Content Peculiarities of Bachelor's in English Language and Literature Training at Universities of Switzerland Confederation]. Порівняльна професійна педагогіка, No 1, pp.148–153 (in Ukrainian).
18. Гіжинська, Т. (2015). Програми професійної підготовки магістрів у галузі освіти дорослих в університетах Німеччини [Professional Training Programs of Masters in Adult Education at Universities of Germany]. Порівняльна професійна педагогіка, No 1, pp. 182–188 (in Ukrainian).
19. Коновченко, Ю. Швейцарія: феномен чотирьох мов [Switzerland: Four-language Phenomenon]. Politiko. Retrieved 8.05.2016 from : <http://politiko.ua/blogpost43701>.

VIDYUK Natalia Mykhailivna,

Head of Practice foreign languages and teaching methods Khmelnytsky National University,
Doctor of Education, Professor

КОМОЧКОВА Olga,

Khmelnytsky National University, graduate student

e-mail: olga1807komochkova@gmail.com

GENERAL CHARACTERISTICS OF CURRICULA FOR MASTERS OF ARTS IN LINGUISTICS AT LEADING EUROPEAN UNIVERSITIES

Summary. Introduction. Since Ukrainian higher education is integrating into European and world space, professional training of specialists in different fields is undergoing significant changes as it is to meet modern requirements. Lately linguistics being a fundamental cognitive science with extremely a wide range has been acquiring the top priority since programme orientations of worldwide information space and the dramatic development of information and communication technologies (ICT) have enhanced attention to the quality of future linguists' professional training. Linguists do not only possess profound theoretical knowledge and practical skills in linguistics, but also skillfully operate with communicative strategies and techniques, explore the phenomenon of language, use the latter in developing linguistic analysis, lexicographic sources, textbooks, adjust languages to people with special needs, standardize and unify scientific technical terminology, etc.

Purpose. The purpose of the article consists in revealing peculiarities of curricula for Masters of Arts in Linguistics in leading European countries (Great Britain, the Netherlands, Germany, Switzerland).

Methods. In our study we have used methods of theoretical and comparative analysis, systematization and generalization.

Results. The need to apply to the achievements of leading European countries in professional training of specialists, in particular, linguists, has been justified. Peculiarities of curricula for Masters of Arts in Linguistics in leading European countries, namely, Great Britain, the Netherlands, Germany, Switzerland, have been revealed. The authors have also analyzed structural-organizational and content components of Linguistics programs at British, Dutch, German and Swiss Universities. Similarities and differences in programme specifications of MA Linguistics have been considered.

Originality. The originality of the article consists in the fact that up till now the professional training of linguists has not been properly revealed in scientific literature.

Conclusion. So, we can conclude that curricula for Masters of Arts in Linguistics in Great Britain, the Netherlands, Germany and Switzerland do not greatly differ, as they have the same structure: core modules, optional modules and dissertation. In general, core modules encompass phonetics, morphology, syntax and semantics and optional ones cover sociolinguistics, neurolinguistics, psycholinguistics etc. However, British curricula do not presuppose narrow specialization preparing specialists in general linguistics. At the same time universities in the Netherlands, Germany and Switzerland provide for specialization in particular linguistic areas and not always suit for those not having completed BA Linguistics. Nevertheless curricula in abovementioned European countries form specialist, foreign language, information and communication competencies and thus influence the formation of modern competitive linguists striving for personal and professional development.

Key words: linguistics, professional training, Master of Arts in Linguistics, linguist, Great Britain, the Netherlands, Germany, Switzerland.

Одержано редакцією 27.05.2016
Прийнято до публікації 28.05.2016

УДК 378.47.016:7.01

МУРОВАНА Ірина Володимирівна
пошукувач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка
e-mail: murovany@mail.ru

АНАЛІЗ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СФЕРІ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ

Анотація. У статті здійснено аналіз науково-методичної літератури з хореографічних дисциплін для дошкільних, шкільних та позашкільних освітніх закладів, досліджено різні методики хореографічної роботи з дітьми різних вікових груп, висвітлено роль використання фахової літератури у викладанні предметів хореографічного мистецтва в закладах освіти.

Ключові слова: науково-методична література, гармонійний розвиток особистості, естетичне виховання особистості, сутність і принципи хореографічного навчання, дитяча хореографічна освіта.

Постановка проблеми. На сучасному етапі модернізації хореографічної освіти в Україні проблема впливу хореографічного мистецтва на гармонійний розвиток учнівської молоді потребує глибокого та системного вивчення. Питання формування творчої особистості на різних етапах навчання завжди цікавило вчених, науковців-практиків, психологів, педагогів. Отже, узагальнення наукових розвідок у системі хореографічної освіти є своєчасним та актуальним.

Аналіз досліджень і публікацій. Усебічний розвиток особистості в процесі творчої діяльності висвітлюється в працях С.Марченко, Д.Мочалова, Д.Семенів, Є.Фокіної, П.Фриза,